

Solidobalanus fallax : Opmerkingen en aanvullingen

F. Kerckhof

1. Errata !

Door de snelle publicatie van mijn artikel in de vorige Strandvlo zijn er wat onvolkomenheden ingeslopen. Eerst en vooral is de naam van de zeepok *Solidobalanus fallax* en niet *Solidobalanus falax*. Verder zijn de onderschriften van de figuren 2 en 3 (terga en scuta) omgewisseld. Tenslotte is de belangrijkste referentie, die van Southward, niet opgenomen. Die volgt hier nu :

Southward, A.J., 1995. Occurrence in the English Channel of a warm-water cirripede, *Solidobalanus fallax*. Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom. 75 : 199-210.

2. Een vroege vondst van de Belgische kust

Net na de publikatie van het artikel in de vorige Strandvlo in verband met recente vondsten van *Solidobalanus fallax* langs de Franse Atlantische kust en ook op aangespoelde voorwerpen op de Belgische kust (Kerckhof, 1997) bezocht ik de heer Arthur Vanhoeck uit Oostende. In de loop der jaren heeft hij, als natuurliehebber met een grote belangstelling voor de zee en de visserij, allerlei merkwaardigs verzameld : strandvondsten of bekomen via vissers. Zijn verzameling doet een beetje denken aan een naturalisten-rariteiten kabinet. Er valt altijd wel wat speciaals te ontdekken !

Die bewuste dag keek ik speciaal uit naar - u raadt het al - objecten met mogelijk interessante zeepokken. Daarom was een 'stok' bezet met zeepokken die ik daar al jaren wist staan nu opeens wel het bekijken waard. Het geheel zat enigszins onder 't stof, maar er schemerde een roodachtige kleur door. Op 't eerst zicht waarschijnlijk vulkaantjes : *Balanus perforatus*. Misschien toch wel de moeite waard om nader te onderzoeken. De heer Vanhoeck wist me te vertellen dat hij de stok aangespoeld gevonden had, zo'n 10 à 15 jaar geleden op het strand tussen Mariakerke en Raversijde.

Ik kreeg het voorwerp mee naar huis. Pas enkele dagen nadien zou ik de zeepokken die erop zaten beter bekijken. Om te beginnen werd het geheel afgestoft en een beetje bevochtigd. Meteen kwam de helder roze kleur, mij zo bekend van *Solidobalanus*

fallax te voorschijn. En inderdaad, een grondiger onderzoek, van de structuur van de wandplaten en van de terga en scuta van de roze zeepokken leverde het ondubbelzinnige bewijs dat het wel degelijk *Solidobalanus fallax* betrof. Van een verrassing gesproken !

Naast *Solidobalanus fallax* zaten op de stok - een stuk bamboe - ook talrijke *Balanus perforatus*. Beide soorten waren ongeveer even talrijk vertegenwoordigd. Ze zaten op en door elkaar en moeten zich dus samen gesetteld hebben. De grootste exemplaren van beide soorten maten tot zowat 9 mm. De meeste individuen waren wel kleiner. Daarbij ook juvenielen. Op het moment van aanspoelen moeten de meeste individuen nog levend geweest zijn. Tussen de zeepokken verder nog enkele Noordse rotsboorders *Hiatella arctica* van ongeveer 3 mm en een *Corophium*-achtige amphipode.

Deze vroegere vondst van *Solidobalanus fallax* uit de eind tachtiger jaren wijst nog eens op het feit dat deze zeepok inderdaad al eerder op onze kust kon gevonden worden. Indien al opgemerkt werd ze waarschijnlijk verkeerd gedetermineerd. Op materiaal dat ik in de laatste 5 jaar onderzocht trof ik geen *Solidobalanus fallax* aan behalve dan de eerder gemelde recente vondsten. Nochtans vermoed ik dat als *Solidobalanus fallax* vroeger al aanspoelde dat toch occasioneel zal geweest zijn. Verder is deze vroege vondst merkwaardig omdat het in tegenstelling tot de recente op onze kust aangespoelde exemplaren, ging om nog levende individuen.

3. Onderscheid/overeenkomst tussen Marokkaanse exemplaren van *Balanus venustus* en *Solidobalanus fallax*

Zoals ik al vroeger opmerkte is *Solidobalanus fallax* duidelijk een soort die makkelijk over het hoofd gezien wordt. Dat werd mij nog maar eens duidelijk bij het bekijken van materiaal dat de familie Van Heesvelde uit Gent verzameld had in Marokko. Interessant materiaal in elk geval want *Solidobalanus fallax* is voor het eerst beschreven van de Marokkaanse wateren (Broch, 1927)

Op een leeg exemplaar van de gastropode *Ampulla priamus* gedregd voor de Marokkaanse kust zaten een 30-tal roze zeepokken. Op 't eerste zicht waarschijnlijk allemaal *Solidobalanus fallax*. Maar dat bleek toch niet te kloppen. Van de twee grootste exemplaren was de vorm van de scuta en vooral de terga duidelijk afwijkend. Ook de wandstukken waren niet massief zoals bij *Solidobalanus fallax*. Deze afwijkende zeepokken leken eerder op een soort uit de *Balanus amphitrite* groep. Met

behulp van Henry en McLaughlin (1975) kon ik ze determineren als *Balanus venustus*, inderdaad verwant met *Balanus amphitrite*, maar behorend tot de groep zonder multidenticaat labrum. Van één van de exemplaren kon ik het labrum bekijken, het vertoonde drie tandjes.

De preliminaire gelijkenis van *Balanus venustus* met *Solidobalanus fallax*, vooral in vorm en kleur is frappant. Ze hebben dezelfde roze teint en ook hetzelfde kleurpatroon. Er komen ook witte exemplaren of niet volledig gekleurde exemplaren voor. Misschien ligt daar één van de oorzaken dat *Solidobalanus fallax* niet gemeld werd bijvoorbeeld uit de Middellandse zee of van de Lusitanische kusten. Nochtans is het onderscheid tussen *Balanus venustus* eventueel *Balanus amphitrite* en *Solidobalanus fallax* echt niet moeilijk. Overigens vermeldt Broch (1927) *Balanus venustus* niet in zijn artikel over Marokkaanse zeepokken.

Summary

In a private collection, specimens of the southern cirriped *Solidobalanus fallax* were found on a piece of bamboo, washed ashore, in the late eighties, on the beach near Oostende (Belgium). They lived together with *Balanus perforatus* and some *Hiatella arctica*. This discovery means that *Solidobalanus fallax* reached the Belgium coast on floating objects much earlier than 1996 (Kerckhof, 1997) on floating objects.

The possible confusion between *Solidobalanus fallax* and *Balanus venustus* is discussed. This two species were found living together on a gastropod shell dredged off the Moroccan coast.

Literatuurlijst

- Broch, H., 1927. Studies on Moroccan cirrepedes (Atlantic Coast). Bulletin de la Société des Sciences Naturelles du Maroc. 7 : 11-38.
- Henry, D.P. & P.A. McLaughlin, 1975. The barnacles of the *Balanus amphitrite* complex (Cirripedia, Thoracica). Zoölogische Verhandelingen Leiden N° 141: 1-254.
- Kerckhof, F., 1997. Waarnemingen van de Afrikaanse zeepok *Solidobalanus fallax* langs de Franse Atlantische kusten op drijvende voorwerpen aangespoeld op het Belgische strand. De Strandvlo 17(2): 34-44

**Muscarstraat 14
8400 Oostende**